

РЕЦЕНЗІЯ

офіційного рецензента, доктора медичних наук, професора
Сморжевського Валентина Йосиповича

Державна установа
«Національний науковий центр
кардіології та трансплантології імені
О.О. Шалімова»
Національної академії медичних наук України
Україна, 03126, м. Київ, вул. Героїв Севастополя, 30

на дисертаційну роботу аспіранта кафедри кардіохірургії,
рецензент до васкулярних та екстракорпоральних технологій
НУОЗ України імені П.Л. Шупика МОЗ України

Тодурова Михайла Борисовича

на тему: «Обґрунтування та оцінка ефективності транскатетерного
протезування аортального клапана у пацієнтів зі стенозом аортального
клапана» представлену для розгляду у спеціалізовану вчену раду ДФ 26.613.194

Національного університету здоров'я України

імені П.Л. Шупика, що утворена рішенням вченої ради Національного
університету здоров'я України

імені П.Л. Шупика

від 26.06.2024 (протокол № 6) для розгляду та проведення разового захисту
дисертації на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань
22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина»

Здобувачем Тодуровим Михайлом Борисовичом повністю виконано
індивідуальний навчальний план відповідно до освітньо-наукової
програми аспірантури НУОЗ України імені П.Л. Шупика.

Аспірант Тодуров Михайло Борисович здобув глибинні знання зі
спеціальності; оволодів загальнонауковими (філософськими)
компетентностями, спрямованими на формування системного наукового
світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору; набув
універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової
презентації результатів власного наукового дослідження українською
мовою, застосування сучасних інформаційних технологій, реєстрації прав
інтелектуальної власності; достатніх для представлення та обговорення
результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською) в усній
та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових
текстів з відповідної спеціальності.

Актуальність теми дисертації

Головним завданням хірурга на сучасному етапі розвитку медицини є
вибір найменш травматичної та найбільш ефективної технології
хірургічного втручання у пацієнтів зі стенотичним ураженням аортального
клапана у осіб різного віку. О.О. Шалімов, у свій час, говорив: « Кожного
місяця у світі появляється одна чи більше методик лікування того чи
іншого захворювання. І коли ми не будемо за цим слідкувати – то уже через
півроку відстанемо. І надовго». Минули часи, коли при стенозі
аортального клапана революційним методом була розробка та імплантація
штучного аортального клапана М.М. Амосовим. Зовсім недавно, у 2002

році у Франції Крабьє вперше розробив та застосував методику транскатетерного протезування аортального клапана. Ця методика, маючи свої переваги, поширилась. При виконанні дисертаційного дослідження здобувач та його науковий керівник зіткнулися з ризиками та викликами: здатність перенести хірургічне втручання пацієнтом, операбельність хворих, передбачувана тривалість життя, антикоагулянтна терапія після протезування аортального клапана та ін.

Тому питання диференційного, мультидисциплінарного підходу для збереження життя хворих зі стенозом аортального клапана в контексті вікових та коморбідних станів потребує достовірних роз'яснень.

Мета дослідження: Покращити результати лікування пацієнтів з вадами аортального клапана та важкою супутньою патологією залежно від ступеню хірургічного ризику, а **завдання**, що скеровані на її досягнення є комплексними і пошукачем вирішені повністю.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дисертаційна робота виконана в рамках науково-дослідної роботи кафедри кардіохірургії, рентгеноваскулярних та екстракорпоральних технологій НУОЗ України імені П. Л. Шупика «Мультидисциплінарний підхід до хірургічного лікування серця та магістральних судин (номер реєстрації 0121U113336; термін: 2021-2025).

Наукові положення, розроблені особисто здобувачем, та їх новизна.

Уточнено та структуровано покази до відкритої, із застосуванням штучного кровообігу та транскатетерної імплантації аортального протезу у пацієнтів зі стенозом аортального клапана в залежності від ступеня доопераційного хірургічного ризику.

Практичне значення очікуваних результатів.

Встановлення критеріїв вибору методу протезування аортального клапана у пацієнтів зі стенозом аортального клапана допомогло зменшити частоту післяопераційних ускладнень та смертності, скоротити терміни госпіталізації та покращити якість життя пацієнтів. Результати дослідження використовуються під час навчання інтернів та курсантів на кафедрі кардіохірургії, рентгеноваскулярних та екстракорпоральних технологій НУОЗ України імені П.Л. Шупика, а також впроваджено у клінічну практику у лікарнях з кардіохірургічними відділеннями та у кардіохірургічних центрах України.

Ступінь обґрунтованості та достовірності положень, висновків і рекомендацій сформульованих у дисертації.

Наукові положення, висновки та рекомендації, які викладені в роботі, отримані на достатньому фактичному матеріалі, методи статистичного аналізу, використані в роботі, відповідають завданням. Кількість досліджень та клінічних спостережень достатня.

Повнота викладу матеріалів дисертації в опублікованих працях.

За темою дисертації опубліковано 6 наукових публікацій: 3 – у спеціалізованих фахових виданнях, рекомендованих ДАК МОН України, 3 статті – у закордонних виданнях, в т.ч. серед яких 4 статті у журналах, що входить до

наукометричної бази Scopus. Оpubліковані тези в матеріалах конференцій.

Недоліки дисертації щодо їх змісту і оформлення.

Рукопис дисертаційної роботи має структуру згідно наказу МОН України № 40 від 12.01.2017р. Текст викладено українською мовою на 199 сторінках комп'ютерного тексту і складається із анотації, вступу, аналітичного огляду літератури, трьох розділів власних досліджень, аналізу та обговорення результатів дослідження, висновків, практичних рекомендацій та списку використаних джерел.

Основний текст містить достатню кількість таблиць та рисунків. Список цитованої літератури включає 173 посилання. Усі розділи власних досліджень викладені у чіткій послідовності відповідно меті та завданням дисертаційного дослідження, кожний наступний етап логічно впливає із попереднього.

Титульна сторінка.

Оформлена правильно

Анотація. Являє собою стисле викладення дисертаційного дослідження.

Зауваження: Бажано замінити слово день на добу.

Зміст. Повністю відображає дизайн дослідження та, при виконанні усіх пунктів, дозволяє аргументувати результати дослідження.

Вступ.

Викладений інформативно та лаконічно.

Розділ 1. Порівняльний аналіз методів корекції аортального стенозу (огляд літератури).

Представляє собою аналіз особливостей клінічної картини, перебігу та діагностики стенозу аортального клапану, методів хірургічної корекції. Написаний грамотно, логічно. Розділ завершує коротке, чітке резюме.

Зауваження: Було б доцільно більш детально зупинитись на ризиках та викликах. Ступенях стенозу аортального клапана.

Розділ 2. Матеріали та методи дослідження.

Характеристика хворих. Наявний опис хірургічного втручання та транскатетерного протезування аортального клапана.

Розділ 3. Характеристика вихідних даних та інтраопераційного періоду пацієнтів залежно від способу корекції вади аортального клапану.

Детально проаналізовано вікові особливості, об'ємні показники ЛШ, операційний ризик. Також дисертант опрацював дані тривалості втручання, рівні крововтрати та інотропну підтримку після операції.

Зауваження: В цьому розділі слід було б детальніше вказати на ризики, виклики того чи іншого методу імплантації аортального біоклапана.

Розділ 4. Особливості післяопераційного періоду у пацієнтів залежно від способу корекції вади аортального клапана.

У розділі детально описано тривалість штучної вентиляції залежно від операційного ризику, ехокардіографічні показники, частку ускладнень,

тривалість госпіталізації. Викладено інформативно.

У останньому розділі дисертації «Аналіз і узагальнення результатів дослідження» здобувач проводить широке обговорення власних результатів із співставленням із вже відомими науковому загалу даними. Цей розділ дає повне уявлення про обсяг роботи, хід дослідження, отримані результати, їх аналіз та порівняння із даними літератури. Текст дисертації завершується висновками та практичними рекомендаціями. Висновки ґрунтуються на матеріалах власних дослідження.

Мета роботи реалізована.

В ході рецензування роботи виникли наступні питання до пошукача:

1. Яка тактика була вибрана при супутньому ураженні вінцевих артерій?
2. Контрастіндукована нефропатія. Чи були випадки після транскатетерного протезування аортального клапана? Яка медикаментозна чи апаратна терапія була застосована?
3. Чи виконували Ви транскатетерну імплантацію аортального клапана при його недостатності?

Зауваження:

1. В роботі зустрічаються поодинокі стилістичні та граматичні помилки;
Вказані зауваження не суттєві та не впливають на цінність виконаного дисертаційного дослідження.

Відповідність дисертації вимогам, які пред'являються до наукового ступеня доктора філософії.

На підставі розгляду дисертації, наукових публікацій, у яких висвітлені основні наукові результати дисертації, встановлено, що результати виконаного наукового дослідження аспіранта кафедри кардіохірургії, рентгенендоваскулярних та екстракорпоральних технологій НУОЗ України імені П.Л. Шупика МОЗ України Тодурова Михайла Борисовича мають важливе наукове та практичне значення завдяки проведенню його клінічної частини, а дисертаційне дослідження аспіранта Тодурова Михайла Борисовича на тему: «Обґрунтування та оцінка ефективності транскатетерного протезування аортального клапана у пацієнтів зі стенозом аортального клапана» яке подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина (наукова спеціальність 14.01.03 «Хірургія») відповідає усім вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановами Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 та вимогам до оформлення дисертації, затвердженими наказом МОН України від 12.01.2017 №40, та може бути

представлена до захисту.

Професор кафедри хірургії та
трансплантології Національного
університету охорони здоров'я України
імені П.Л. Шупика,
доктор медичних наук, професор

В.Й. Сморжевський